

Foto: Vijenac, screenshot

Kralj Tomislav na filmskom platnu: „Iznimno je vrijedan alat u nastavi koji učenicima

Povijest Vijesti

📅 16. studenoga 2025.

U povodu 1100. obljetnice Hrvatskog kraljevstva, ove je godine premijerno prikazan igrano- dokumentarni film Kralj Tomislav, prvi film o prvom hrvatskom kralju, koji rekonstruira ključne trenutke iz njegova života.

Piše: Ivona Smolčić

Rekoše: „Vi ste uvijek bili roblje/A povijest vaša nalik je na groblje/Na kome niti pravog krsta nema;/Ponegdje ploča, bez imena, nijema; I korov svuda!/Uza sve su pute Otaca vaših kosti razasute!“

Nazorovi stihovi, nastali u vrijeme teške epizode hrvatske povijesti, nisu još jedan pokušaj remitologizacije narodne povijesti imaginiranjem autopredodžbi o vlastitoj monarhijskoj prošlosti koja je tada bila zalog vjerovanja u državno pravo hrvatske nacije. Stihovi su to koji do kraja razgolićuju pozadinu Matoševa teškog križa cijele jedne nacije, djelomično aktualnog do naših dana.

Ipak, kao naraštaj blagoslovljeni smo činjenicom što su se baš u našem vremenu povijesne i društvene silnice namjestile tako da su polučile sve ono o čemu je Nazor mogao tek sanjati. Zahvaljujući tome, pozvani smo što dostojanstvenije i svečanije obilježiti 1100. obljetnicu Hrvatskog kraljevstva. Iako je tijekom prethodnih mjeseci upriličen značajan broj važnih, zanimljivih i napose, informativnih događaja, jedan će na stranicama kronika ovog jubileja biti upisan zlatnim slovima. Riječ je dakako o dokumentarno-igranom filmu „Kralj Tomislav“, nastalom u produkciji Večernjeg lista, pod redateljskom palicom glavnog urednika Dražena Klarića.

Usto, valja spomenuti i direktora fotografije Mateja Pavelića, skladatelja Mateja Meštovića, savjetnika za oružje i akcijske scene Marina Matijevića, stručnjaka za animaciju Darka Puharića, producenticu Petru Baliju, koja je zajedno s Mirjanom Žižić i organizatorica snimanja, dok je u glavnoj ulozi sjajan Robert Bubalo. Bez pretenzija za pisanjem filmske kritike, može se reći kako je riječ o spektakularnom susretu mita, povijesti i sadašnjosti.

Gotovo metafizički sjedinjuju se kultura srednjovjekovlja, obilježena dimenzijom golog preživljavanja, te nacionalna romantika obavijena

Koristimo kolačiće kako bismo vam osigurali najbolje iskustvo na našoj web stranici. Ako nastavite koristiti ovu stranicu, pretpostavit ćemo da ste zadovoljni s tim.

U redu

Uz naraciju Dragana Despota, vrijedni podaci mogli su se čuti od domaćih i stranih povjesničara, a to su: Ante Nazor (Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata), Hana Breko Kustura (Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti), Gračanin (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), Ivan Majnarić (Hrvatsko katoličko sveučilište), Jonathan Shepard (Sveučilište Cambridge, Ujedinjeno Kraljevstvo), Josip Bratulić (Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti), Josip Dukić (Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu), Ludwig Steindorff (Sveučilište u Kielu, Njemačka), Mario Jareb (Hrvatski institut za povijest), Mario Šlaus (Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti), Neven Budak (Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci).

Tomislav je jedan od najvažnijih povijesnih likova Hrvatske, no on je istodobno i obavljen mnogim mitovima. Najčešće pitanje glasi je li zaista okrunjen na Duvanjskom polju? Stoga, intencija dokumentarno-igranog filma Kralj Tomislav donosi odgovore na ta pitanja kroz rekonstrukciju ključnih događaja i razgovore sa stručnjacima. Naime, pored igrane rekonstrukcije povijesnih događaja, film nudi i stručne komentare koji pomažu razumjeti političke, kulturne i vjerske aspekte Tomislavove vladavine, kao i povijesne činjenice koje su bile predmet spekulacija i mitova. Tomislav, kao prvi hrvatski kralj, bio je simbol političke stabilnosti i moći u srednjem vijeku, a njegova vladavina bila je ključna za oblikovanje hrvatske nacionalne povijesti.

Što kažu stručnjaci

Upravo je dokumentarno-igrana forma omogućila scensku dimenziju povijesno utemeljenog narativa, koji se pleće u prvom redu oko složenih zbivanja na bojniom polju. Poraz srpskog kneza Zaharije od bugarske vojske natjerao ga je da utočište potraži upravo kod Tomislava, koji se zbog toga uskoro i sam našao na ratištu, gdje je premoćno porazio Bugare i njihova vojskovođu Alogobotura, o čemu piše i Konstantin Porfirogenet.

Također, obrađuje se i hrvatsko ratovanje s Mađarima, a svi su uspjesi ostvareni uz pomoć snažne mornarice, pješadije i konjaništva, u kontekstu čega valja znati da je, kako je i u filmu spomenuto, jedan konj s vojnikom vrijedio koliko i danas jedan tenk. Impozantne su stoga scene bitki, među kojima se ističe ona između Hrvata i Bugara, snimljena na Bilokapića gradini u Udovičićima.

Tu su i uvijek aktualna pitanja poput Tomislavove krunidbe na Duvanjskom polju te Splitskog crkvenog sabora. Iako je Tomislav, kao „regi Croatorum“ kako ga je u svojem pismu oslovio papa Ivan X., uživao kraljevsku vlast i pripadajuće časti, recentna istraživanja opovrgavaju devetnaestostoljetno lociranje krunidbene svečanosti u Duvnu, iako će tamošnje polje u kolektivnoj svijesti uvijek predstavljati simboličku pozornicu tog događaja.

Sukob pak splitske i ninske crkve, predvođene Grgurom, nezaobilazna je epizoda Tomislavova doba i njegove vladavine, koja je uvelike odredila daljnji tijek razvoja naše kulture i civilizacije.

Unatoč bravuroznosti vladarskih prijestolnica, život monarha i njegove svite nije bio u mnogome sigurniji negoli onaj puka, jer zarazne bolesti nisu birale kucaju li na vrata kralju ili kmetu. Sve to, pa i mnogo više zorno je prikazano u kontekstu prema ostalim europskim područjima 10. stoljeća, na temelju čega se na više razina iščitava hrvatska pripadnost pod civilizacijsko okrilje Zapada.

Mišljenje Agencija za odgoj i obrazovanje

Film je, između ostalog namijenjen i učenicima koji putem igrano-dokumentarne forme mogu doživjeti povijest srednjovjekovne Hrvatske, uz stručne komentare. Također, dobio je preporuku Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih. Prema mišljenju Agencije za odgoj i obrazovanje, film ne samo da doprinosi razumijevanju povijesnih činjenica već razvija medijsku pismenost, empatiju i sposobnost interpretacije povijesnih izvora. Preporučuju također da prije prikazivanja filma učitelji i nastavnici povijesti pripreme učenike na sadržaj, objasne kontekst scena te svakako potaknu raspravu nakon prikazivanja.

„Film Kralj Tomislav iznimno je vrijedan alat u nastavi koji učenicima približava nacionalnu povijest na način koji je informativan i dojmljiv“, ističu iz Agencije za odgoj i obrazovanje. Osim toga, film je prilika za sve da na velikom ekranu dožive snagu povijesnog naslijeđa Hrvatske i razumiju važnost srednjovjekovne države koja je oblikovala temelje današnje Hrvatske.

Zaključno, dok su, skupa sa svojim vladarima, nicala i propadala razna carstva, kraljevstva i države, Tomislav je živ do danas. Znademo da će živjeti i u budućnosti, a velik poticaj tome dalo je i ovo, iz više razloga, iznimno vrijedno filmografsko postignuće. Percipiranje narodnog duha monumentalnom figurom prvog hrvatskog kralja i njegovom silnom vojskom, što je postignuto ovim djelom, na poseban način budi nam svijest o neraskidivoj međugeneracijskoj isprepletenosti.

Koristimo kolačiće kako bismo vam osigurali najbolje iskustvo na našoj web stranici. Ako nastavite koristiti ovu stranicu, pretpostavit ćemo da ste zadovoljni s tim.

Tekst je nastao u okviru projekta „Predodžbe o kralju Tomislavu u hrvatskoj umjetnosti“, koji je financijski podržala Agencija za elektroničke medije sredstvima Fonda za poticanje novinarske izvrsnosti.

POVEZANO

OMH Petrinja: Predavanje Kornelija Pušića o obilježavanju tisućite obljetnice Hrvatskoga kraljevstva na području SMŽ

📅 30. listopada 2025.

Tomislav Kardum o progonu intelektualaca: Povratak u 'komunistički raj' nije pao na pamet ni liberalima poput Meštrovića

📅 16. svibnja 2025.

Zlatko Kramarić: današnja je Europa Odisej koji više ne zna kamo se vraća

📅 24. listopada 2025.

Najnovije

Hrvatsku na Venecijanskom bijenalu predstavlja projekt nagrađivane umjetnice Dubravke Lošić Pr i povjerenika Branka Franceschija

📅 17. studenoga 2025.

U Mostaru odavanje počasti žrtvama Vukovara i Škabrnje te obilježavanje uspostave HZ Herceg Bosne

📅 17. studenoga 2025.

Policija će snimati javno okupljanje u Vukovaru: Na snazi i posebna regulacija prometa

📅 17. studenoga 2025.

Matica hrvatska: U srijedu predstavljanje knjige "Zapisi o jednoj obitelji, Pejo Ravlić Dalmatin"

📅 17. studenoga 2025.

Koristimo kolačiće kako bismo vam osigurali najbolje iskustvo na našoj web stranici. Ako nastavite koristiti ovu stranicu, pretpostavit ćemo da ste zadovoljni s tim.

Na čelu Kolone sjećanja ove godine braniteljice Vukovara

📅 17. studenoga 2025.

KOLUMNE

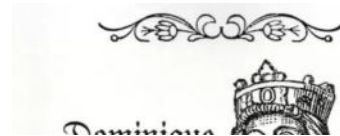
Zlatko Kramarić o Husserlu,
Zweigu i Sloterdijku: Europa
postoji samo dok postoji napor
duha

📅 17. studenoga 2025.

Davor Velnić: Zlo i nakaznost
jednoulja

📅 14. studenoga 2025.

Igor Žic: Umrijeti za Europu!

📅 12. studenoga 2025.

Jure
intel
„trak

📅 10.

Miro Gavran: Dobra knjiga je danas važnija nego ikad**Radoslav Bužančić:** Počeci Hrvatskog Kraljevstva**Glagoljica:** Novi život starog pisma**Hrvatski Hašek i Ispravi.me**

PORTAL POKRENULA

INFORMACIJE

> Impressum

> Pisma čitatelja

Pratite nas

Koristimo kolačiće kako bismo vam osigurali najbolje iskustvo na našoj web stranici. Ako nastavite koristiti ovu stranicu, pretpostavit ćemo da ste zadovoljni s tim.